

ด่วนที่สุด

ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๔/๒๕๖๓

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อ
จัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
กรมบัญชีกลาง
ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๒๐ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ข้อหารือแนวทางการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

เรียน ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อ้างถึง หนังสือสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ ทส ๐๒๑๑.๒/๔๕๔๒ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๑

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แจ้งว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ สำนักงานปลัดฯ ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย รายการงบลงทุน ที่เกี่ยวกับอากาศยาน ดังนี้ (๑) โครงการจ้างซ่อมใหญ่อากาศยาน จำนวน ๑๐ รายการ เป็นเงิน ๑๐๓,๖๕๓,๗๐๐ บาท (๒) โครงการซื้ออุปกรณ์หลักอากาศยาน จำนวน ๓ รายการ เป็นเงิน ๙,๓๘๑,๗๐๐ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๑๓,๐๓๕,๔๐๐ บาท เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงได้ทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ โครงการดังกล่าว โดยใช้วิธีเฉพาะเจาะจงพร้อมทั้ง ได้ประกาศเผยแพร่แผนแล้ว ต่อมาบริษัท อุตสาหกรรมการบิน จำกัด ได้มีหนังสือ ที่ TAI ๑๖๖๔/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ แจ้งว่า ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากไม่มีขีดความสามารถในการสนับสนุนส่งกำลังและซ่อมบำรุงเฮลิคอปเตอร์และเครื่องยนต์จากบริษัทผู้ผลิต จึงปรับแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปี ๒๕๖๑ เนื่องจากเป็นรายการที่มีคุณลักษณะพิเศษและต้องจัดหาจากต่างประเทศ จึงต้องใช้วิธีคัดเลือก ทำให้เกิดความล่าช้าอาจทำให้การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายงบประมาณตามมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ สำนักงานปลัดฯ ได้จัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เสนอต่อคณะกรรมการครุภัณฑ์ ที่ดิน สิ่งก่อสร้าง ในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยมีรายการงบลงทุนที่เกี่ยวกับอากาศยาน ดังนี้ (๑) ค่าจ้างซ่อมใหญ่อากาศยาน จำนวน ๘ รายการ เป็นเงิน ๗๘,๗๐๐,๘๐๐ บาท (๒) ค่าซื้ออุปกรณ์หลักอากาศยาน จำนวน ๖ รายการ เป็นเงิน ๒๔,๗๘๕,๒๐๐ บาท (๓) ค่าซื้อเฮลิคอปเตอร์ ขนาด ๒ เครื่องยนต์ จำนวน ๑ ลำ เป็นเงิน ๙๘,๙๑๐,๐๐๐ บาท (เป็นรายการครุภัณฑ์ผูกพันงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ อีกจำนวน ๓๙๕,๖๔๐,๐๐๐ บาท รวมเป็นเงิน ๔๙๔,๕๕๐,๐๐๐ บาท) รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๐๓,๓๙๖,๐๐๐ บาท สำนักงานปลัดฯ จึงขอหารือ ดังนี้

๑. การที่กฎกระทรวงกำหนดพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุนและกำหนดวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีคัดเลือกและวิธีเฉพาะเจาะจง พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๘ (๗) กำหนดให้งานจ้างซ่อมอากาศยานและวัสดุอากาศยานของบริษัทฯ เป็นพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุนนั้น หมายรวมถึงการจัดซื้ออากาศยานและวัสดุอากาศยานด้วยหรือไม่

๒. การที่กฎกระทรวงฯ ข้อ ๘ (๗) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐจัดซื้อหรือจัดจ้างเกี่ยวกับพัสดุอากาศยานหรือการซ่อมอากาศยานและอุปกรณ์จากบริษัทฯ โดยวิธีเฉพาะเจาะจงหรือหากหน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง หน่วยงานของรัฐจะใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปหรือวิธีคัดเลือกก็ได้ นั้น หากหน่วยงานของรัฐไม่ประสงค์จะจัดซื้อหรือจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจงจากบริษัทฯ หน่วยงานของรัฐควรอาศัยเหตุผลใดบ้างจึงจะรับฟังได้ เนื่องจากตามพระราชบัญญัติฯ มาตรา ๕๖ วรรคสอง ที่กำหนดให้เมื่อหน่วยงานของรัฐจะทำการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุนตามมาตรา ๖๕ (๔) นั้น ให้ใช้วิธีเฉพาะเจาะจงตาม (๒) (๓) ก่อน

๓. ในการจัดทำแผนการจัดซื้อจัดจ้างประจำปีงบประมาณ หน่วยงานของรัฐสามารถมีดุลพินิจเลือกใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปหรือวิธีคัดเลือก เพื่อเปิดโอกาสให้มีการแข่งขันทั่วไปโดยมีบริษัทฯ เป็นหนึ่งในผู้เสนอราคาได้เลยหรือไม่ โดยไม่เลือกใช้วิธีเฉพาะเจาะจงกับบริษัทฯ ก่อน

๔. การกำหนดให้บริษัทฯ ดำเนินการจ้างซ่อมอีกทอดหนึ่งได้เฉพาะงานที่บริษัทฯ ไม่สามารถดำเนินการได้เองเท่านั้น และให้คำนึงถึงความสำคัญของการถ่ายทอดเทคโนโลยีโดยการเรียนรู่วิทยาการด้านการซ่อมอากาศยานด้วยดังกล่าว หมายรวมถึงการที่บริษัทฯ สามารถดำเนินการจัดซื้อมาอีกทอดหนึ่งด้วยหรือไม่ อีกทั้งหน่วยงานต้องคำนึงถึงงบประมาณและความคุ้มค่าด้วยหรือไม่ เพราะหากมีการจ้างซ่อมหรือจัดซื้ออีกทอดหนึ่งได้ อาจทำให้มีการกำหนดราคาเสนอที่สูงกว่าการจัดซื้อจัดจ้างโดยตรง และระยะเวลาที่ล่าช้ามากขึ้น

๕. หากเกิดความล่าช้าในการดำเนินงานของบริษัทฯ หรือเกิดจากเงื่อนไขตามกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องดังกล่าว จนทำให้งบประมาณขยับไป หน่วยงานของรัฐสามารถขอยกเว้นไม่ดำเนินการเป็นกรณี ๆ ไปได้หรือไม่ จนกว่าบริษัทฯ จะมีความพร้อม หรือบริษัทฯ สามารถมีส่วนในการรับผิดชอบด้วยหรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (คณะกรรมการวินิจฉัย) พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๕ บัญญัติ “การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุอาจกระทำได้โดยวิธี ดังต่อไปนี้ (๑) วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป ได้แก่ การที่หน่วยงานของรัฐเชิญชวนผู้ประกอบการทั่วไปที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่หน่วยงานของรัฐกำหนดให้เข้ายื่นข้อเสนอ (๒) วิธีคัดเลือก ได้แก่ การที่หน่วยงานของรัฐเชิญชวนเฉพาะผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่หน่วยงานของรัฐกำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามรายให้เข้ายื่นข้อเสนอ เว้นแต่ในงานนั้นมีผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนดน้อยกว่าสามราย (๓) วิธีเฉพาะเจาะจง ได้แก่ การที่หน่วยงานของรัฐเชิญชวนผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตรงตามเงื่อนไขที่หน่วยงานของรัฐกำหนดรายใดรายหนึ่งให้เข้ายื่นข้อเสนอ หรือให้เข้ามาเจรจาต่อรองราคา รวมทั้งการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุกับผู้ประกอบการโดยตรง

ในวงเงินเล็กน้อยตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๔๖ วรรคสอง” และมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การจัดซื้อจัดจ้างพัสดุให้หน่วยงานของรัฐเลือกใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปก่อน เว้นแต่ (๒) กรณีดังต่อไปนี้ ให้ใช้วิธีเฉพาะเจาะจง (ซ) กรณีอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” และวรรคสอง บัญญัติว่า “รัฐมนตรีอาจออกกฎกระทรวงตาม (๑) (ซ) หรือ (๒) (ซ) ให้เป็นพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริม หรือสนับสนุนตามมาตรา ๖๕ (๔) ก็ได้ หากรัฐมนตรีออกกฎกระทรวงตาม (๒) (ซ) เป็นพัสดุที่รัฐ ต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุนตามมาตรา ๖๕ (๔) แล้ว เมื่อหน่วยงานของรัฐจะทำการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุนั้น ให้ใช้วิธีเฉพาะเจาะจงตาม (๒) (ซ) ก่อน” และตามกฎกระทรวงกำหนดพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริม หรือสนับสนุนและกำหนดวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีคัดเลือกและวิธีเฉพาะเจาะจง พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๘ กำหนดว่า “ให้พัสดุส่งเสริมการเรียนการสอน ดังต่อไปนี้ เป็นพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน (๗) งานจ้างซ่อมอากาศยานและวัสดุอุปกรณ์อากาศยาน ของบริษัท อุตสาหกรรมการบิน จำกัด” และข้อ ๙ กำหนดว่า “วิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุส่งเสริมการเรียนการสอนให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้ (๗) ให้หน่วยงานของรัฐจัดซื้อหรือจัดจ้างเกี่ยวกับพัสดุอุปกรณ์อากาศยานหรือการซ่อมอากาศยาน และอุปกรณ์จากบริษัท อุตสาหกรรมการบิน จำกัด โดยวิธีเฉพาะเจาะจงหรือหากหน่วยงานของรัฐ ไม่ประสงค์จะจัดซื้อหรือจัดจ้างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง หน่วยงานของรัฐจะใช้วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป หรือวิธีคัดเลือกก็ได้ ทั้งนี้ ให้บริษัท อุตสาหกรรมการบิน จำกัด ดำเนินการจ้างซ่อมอีกทอดหนึ่งได้ เฉพาะงานที่บริษัท อุตสาหกรรมการบิน จำกัด ไม่สามารถดำเนินการได้เองเท่านั้นและให้คำนึงถึง ความสำคัญของการถ่ายทอดเทคโนโลยีโดยการเรียนรู้วิทยาการด้านการซ่อมอากาศยานด้วย” ประกอบกับหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๑๒๓ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๑ เรื่อง ข้อมความเข้าใจการจัดซื้อจัดจ้าง ตามกฎกระทรวงกำหนดพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุนและกำหนดวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง โดยวิธีคัดเลือกและวิธีเฉพาะเจาะจง พ.ศ. ๒๕๖๐ และกำหนดแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการ จัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีเฉพาะเจาะจง ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง (๒) (ซ)

๒. จากหลักการดังกล่าวข้างต้น กรณีข้อหาข้อ ๑ - ๕ แยกพิจารณาได้เป็นกรณี ดังนี้

๒.๑ กรณีซ่อมอากาศยาน หากสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความประสงค์จะดำเนินการจัดจ้างซ่อมอากาศยานจากบริษัทฯ สามารถดำเนินการ จัดจ้างเฉพาะงานซ่อมอากาศยานเท่านั้น ไม่รวมถึงการจัดซื้ออากาศยานและวัสดุอุปกรณ์อากาศยาน โดยสำนักงานปลัดฯ ต้องดำเนินการตามมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง (๒) (ซ) และวรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติฯ ประกอบกับข้อ ๘ (๗) และข้อ ๙ (๗) ของกฎกระทรวงกำหนดพัสดุที่รัฐต้องการส่งเสริมหรือสนับสนุน และกำหนดวิธีการจัดซื้อจัดจ้างพัสดุโดยวิธีคัดเลือกและวิธีเฉพาะเจาะจง พ.ศ. ๒๕๖๐ และหนังสือ คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๑๒๓ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๑ แต่หากสำนักงานปลัดฯ ไม่ประสงค์จะดำเนินการจัดจ้างงานซ่อมอากาศยาน จากบริษัทฯ สำนักงานปลัดฯ ย่อมสามารถที่จะพิจารณาใช้วิธีการประกาศเชิญชวนทั่วไปหรือวิธีคัดเลือกก็ได้

๒.๒ กรณีซื้ออากาศยาน หากสำนักงานปลัดฯ มีความประสงค์จะดำเนินการ
จัดซื้ออากาศยานย่อมสามารถพิจารณาตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดตามนัยมาตรา ๕๕
แห่งพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายภูมิศักดิ์ อรัญญาเกษมสุข)

อธิบดีกรมบัญชีกลาง

ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงการคลัง

ประธานกรรมการวินิจฉัย

กองการพัสดุภาครัฐ

ฝ่ายเลขานุการ

โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๕๘๙

โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๑๘๕ - ๖